

**MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA
ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO I, CZĘŚĆ 1**

Atsakymai gali skirtis kalbiniu stilistiniu požiūriu, bet jų prasmė turi sutapti su siūlomais modeliais.

Klausimas	Siūlomi atsakymai	Balai
1.	c) dabar realiai funkcionuojančių žodžių žodynas.	0-1
2.	Visuomenei reikalingas žodynas, kuris atspindėtų realiai bendrinėje kalboje funkcionuojančių žodžių taisyklingą vartoseną.	0-2
3.	„Pavojingi“ linksniai ir formos – turintys nepastovią kirčio vietą, šnekamojoje kalboje kirčiuojami dažniausiai netaisyklingai.	0-2
4.	b) plačiai visuomenei.	0-1
5.	BŽ rengėjai pagarbiai vertina DŽ tradiciją, studijuoja kritiką, atsižvelgia į trūkumus, pasinaudoja teigiama patirtimi.	0-2
6.	Tai vartojimas dabar funkcionuojančios, taisyklingos bendrinės kalbos leksikos.	0-2
7.	Tai žodynas, kuris neatspindi aktualiai vartojamos kalbos	0-1
8.	a) tarmybių arba archaizmų; b) naujadarų.	0-1 0-1
9.	a) funkcionuojanti bendrinės kalbos leksika	0-1
10.	BŽ bus pateikta realiai funkcionuojanti bendrinės kalbos leksika, bus atsisakyta tokių DŽ žodžių, kurie nebevartojami. BŽ bus pateiktos žodžių vartojimo normos, junglumo išgalės	0-2
11.	Tai reiškia, kad žodyną bus stengiamasi sudaryti pagal naujausias bendrinės kalbos norminimo tendencijas plačiai visuomenėje vartojamos leksikos pagrindu.	0-2
12.	d) pristatyti rengiamą naują žodyną	0-1
13.	publicistinis	0-2

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA ARKUSZA I, CZĘŚĆ 2

1 tema:

Aptark Kristijono Donelaičio didaktizmą remdamasis poemos „Metai“ ištraukos analize ir atsizvelgdamas į visą kūrinį.

1. Temos argumentavimas	Kriterijai	Balai Maks. 20
1.	Aptarta ištraukos problematika	0 arba 2
2.	Apibūdintas pasakotojas (visažinis)	0-1
3.	Nurodytas ištraukos ir visos poemos adresatas (būrai, paprasti kaimo žmonės)	0-1-2
4.	Pagrindinio veikėjo (vakmistro) apibūdinimas	0-1-2
5.	Aptarti herojaus veiksmai (brutalus elgesys su aplinkiniais, vulgarus žodynas)	0-1-2
6.	Pabrėžiamas vakmistro veiksmų hiperbolizavimas charakterizuojant herojų	0-1
7.	Atskleista neįprasta gamtos reakcija į vakmistro pasirodymą (paukščiai išsigando, lapė nulenkus uodegą pabėgo, zuikis drebedamas pasislėpė krūmuose, rupužės ir varlės šoko į vandenį, žiurkės alpti pradėjo)	0-1-2
8.	Pabrėžta Selmo pasisakymo apie bedievių elgesį, paveiktų velnio, prasmė	0 arba 2
9.	Aptartos autoriaus propaguotos vertybės (pvz.: darbštumas, stropumas, veiklumas)	0-1-2
10.	Nurodytas didaktizmas, kylantis iš herojų elgesio (vakmistras – neigiamas personažas, Selmas – teigiamas)	0-1-2
11.	Pastebėtas didaktizmas, išreikštas kalbinėmis priemonėmis (retoriniai klausimai, sušukimai, turtingas žodynas, gyva kalba)	0-1-2-3
12.	Tinkamai padarytos išvados ir apibendrinimai	0-1-2
13.	Panaudoti kitų poemos ištraukų pavyzdžiai	0-1-2
2. Kalba ir kompozicija	Kriterijai	Balai Maks. 29
a) Sintaksė ir fleksija		Maks. sk. 9
	Sintaksė ir fleksija taisyklinga ir įdomi	9
	Sintaksė ir fleksija taisyklinga	7
	Sintaksė ir fleksija iš esmės taisyklinga	5
	Yra klaidų, bet sintaksė ir fleksija nepažeidžia kalbos komunikatyvumo	3
b) Žodynas, frazeologija, stilius		Maks. sk. 10
	Turtingas ir įvairus žodynas, taisyklinga frazeologija, lengvas, gyvas stilius	10
	Geras žodynas, taisyklinga frazeologija, komunikatyvus stilius	7

	Taisyklingas žodynas ir komunikatyvus stilius	4
c) Rašyba ir skyryba		Maks. sk.5
	Taisyklinga rašyba ir skyryba	5
	Pavienės rašybos ir skyrybos klaidos	4
	Yra daugiau rašybos ir skyrybos klaidų	3
	Nemaža rašybos ir skyrybos klaidų	1
d) Kompozicija	Kriterijai	Maks. sk.5
	Funkcionaliai, išraiškinga, logiška kompozicija	5
	Trinarė, išraiškinga kompozicija – grafiškai matomos dalys	3
	Išraiškingas tekstas	2

2 tema

Apibūdink vaiko vidinių išgyvenimų pasaulį remdamasis Šatrijos Raganos novelės „Irkos tragedija“ ištraukos analize.

1. Temos argumentavimas	Kriterijai	Balai - 20
1.	Pristatyta ištraukos problematika	0-1-2
2.	Pagrindinės veikėjos nurodymas ir pristatymas	0-1-2
3.	Atkreiptas dėmesys į neįprastą veikėjos apmąstymų aplinką (sutema, per langą mirkčiojančios žvaigždutės, kambarys su lėlėmis, šunelis Džimas)	0-1-2
4.	Nurodytas ištraukos pasakojimo būdas – Irkos monologas	0 arba 1
5.	Nurodyta herojės ir gamtos artimas ryšis	0 arba 1
6.	Nurodytas krikščioniškasis vaiko vaizduotės dangaus paveikslas (žvaigždės – mirusieji vaikai, kurie nukeliavo į dangų, Dievas jų tėvas, Dievulio motina – jų mamytė) – atskleistas mergaitės religingumas	0-1-2
7.	Pastebėtas pagrindinės veikėjos vienišumo jausmas ją supančiame pasaulyje	0-1-2
8.	Aptartas dangaus paveikslo ir herojės šeimyninės situacijos santykis	0-1-2
9.	Nurodytas santykių, vyraujančių danguje ir žemėje, skirtumas (dangaus idealizavimas)	0-1-2
10.	Nurodytas gimtųjų namų motyvas ir jų svarba novelės herojai	0-1-2
11.	Atskleista vaiko meilė tėvams	0-1-2
12.	Aptartas nuolatinis herojės troškimas pamatyti tėvelį, jo nebuvimo kaltininkai – „reikalai“	0-1-2
13.	Nurodyta pagrindinės veikėjos vidinių išgyvenimų dramatinis priežastis	0-1-2
14.	Tinkamai padarytos išvados ir apibendrinimai	0-1-2
15.	Tinkamai argumentuota išreikšta nuomonė	0-1-2
16.	Kontekstų panaudojimas	0-1-2
2. Kalba ir kompozicija	Kriterijai	Balai Maks. 29
a) Sintaksė ir fleksija		Maks. sk. 9
	Sintaksė ir fleksija taisyklinga ir įdomi	9
	Sintaksė ir fleksija taisyklinga	7
	Sintaksė ir fleksija iš esmės taisyklinga	5
	Yra klaidų, bet sintaksė ir fleksija nepažeidžia kalbos komunikatyvumo	3

b) Žodynas, frazeologija, stilius		Maks. sk. 10
	Turtingas ir įvairus žodynas, taisyklinga frazeologija, lengvas, gyvas stilius	10
	Geras žodynas, taisyklinga frazeologija, komunikatyvus stilius	7
	Taisyklingas žodynas ir komunikatyvus stilius	4
c) Rašyba ir skyryba		Maks. sk. 5
	Taisyklinga rašyba ir skyryba	5
	Pavienės rašybos ir skyrybos klaidos	4
	Yra daugiau rašybos ir skyrybos klaidų	3
	Nemaža rašybos ir skyrybos klaidų	1
d) Kompozicija	Kriterijai	Maks. sk.5
	Funkcionaliai, rišli, logiška kompozicija	5
	Trinarė, rišli kompozicija – grafiškai matomos dalys	3
	Rišlus tekstas	2